

HELDER OP SCHOOL

HELDER
OP SCHOOL

Trimbos
instituut

Beleid omvat:

Plan van aanpak

Regels en handhaving

Voorlichting

Zorgstructuur voor leerlingen met problemen

➤ Gezond schoolklimaat

Een goed beleid:

- heeft een structureel karakter;
- draagt een duidelijke visie uit;
- omvat gedragsregels voor alle door de school georganiseerde activiteiten;
- richt zich op leerlingen én op schoolmedewerkers, ouders en bezoekers;
- schept duidelijkheid voor iedereen;
- borgt taken en verantwoordelijkheden.

Beleid opzetten

Beleid omvat meer dan alleen de regels.

- Stel een werkgroep in en stel de visie samen op
- Stel ook gedrag van medewerkers ter discussie
- Zorg voor draagvlak
- Stel regels op
- Communiceer deze
- Evalueer de regels en het beleid

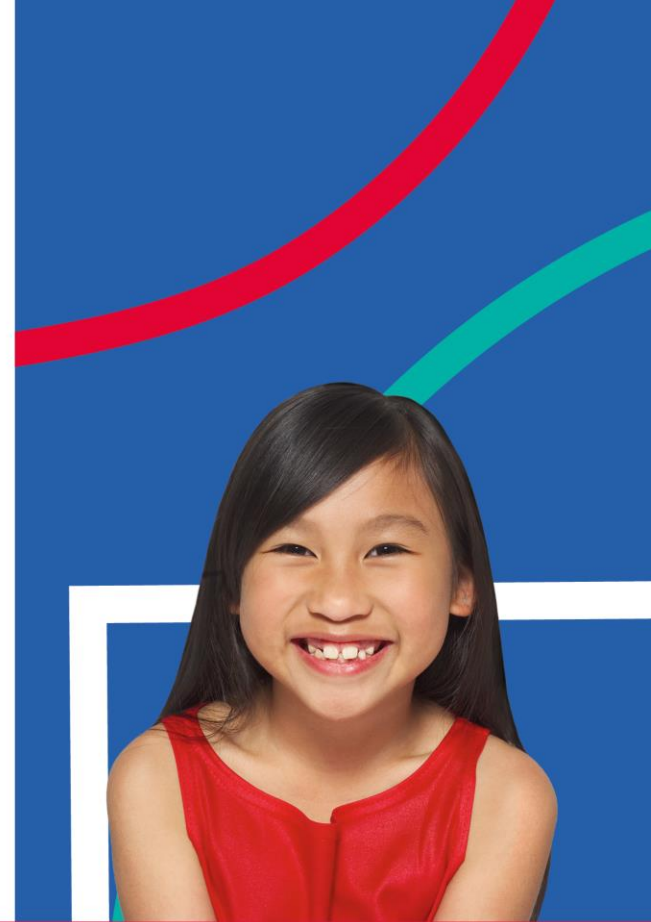
Tips

- Vermijd het creëren van allerlei uitzonderingen omdat de invoering van het beleid daardoor moeilijker wordt.
- Kijk, behalve naar de eigen afspraken van de school, ook naar afspraken met mede-gebruikers van de locatie (indien van toepassing).
- Check het gemeentebeleid. Gemeenten kunnen m.b.t. roken bijvoorbeeld een actief beleid richting (openbare) scholen hebben vastgesteld.
- Informeer welk beleid omringende scholen hebben. Dit kan ook input voor actiepunten opleveren.

Handhaving

Wie is verantwoordelijk?

Wat doe je in geval de regels overtreden worden? Betrapt worden – schorsen?

Toolbox Beleid

<https://www.trimbos.nl/aanbod/programmas/helder-op-school/toolkit-preventie/tools-beleid/>

Toolbox

Opzetten beleid

- [Stappenplan middelenvrije school po, vo, mbo](#)
- [Voorbeeldreglement middelengebruik leerlingen](#)
- [Alcohol-, drugs- en medicijnbeleid werknemers](#)
- [Beleidsadvies gamen en sociale media voor het onderwijs](#)
- [Verkenning naar de digitale disbaais in het vso](#)
- [Voorbeeldreglement gamen en sociale media](#)
- [Alcohol-, drugs- en tabaksbeleid op het mbo](#)
- [Tips ontwikkelen en implementeren alcoholbeleid op hbo/wo](#)
- [Verkenning effectief alcoholbeleid op het hoger onderwijs](#)
- [Dealen op school](#)

Wettelijke bepalingen

- [Wettelijke bepalingen en discussiepunten alcohol-, drugs- en tabakbeleid op school](#)
- [Wettelijke bepalingen en privacy bij het betrekken van ouders](#)
- [Wettelijke bepalingen mobiele telefoons op school](#)
- [Alcoholwet](#)
- [Tabaks- en rookwarenwet](#)
- [Opiumwet](#)

Toolkits

- [Toolkit NIX18 voor onderwijs](#)

Voor preventiewerkers

- [Flyer aandachtspunten voor de eerste gesprekken met de school](#)
- [Checklist evaluatiegesprek op school](#)

Wervingsmateriaal

- [Informatiefolder 4 pijlers Helder op School](#)
- [Filmpje Helder op School](#)

Richtlijnen & Cijfers

- [Richtlijnen verslavingspreventie onderwijs](#)
- [Cijfers Middelengebruik Scholieren](#)
- [HBSC 2021](#)
- [Leugd en riskant gedrag 2019](#)
- [Hoe denken scholieren over de schadelijkheid van roken en alcohol?](#)
- [EXPLORE: cijfers cluster 3 \(2019\)](#)
- [EXPLORE: cijfers cluster 4 en praktijkonderwijs \(2019\)](#)
- [NIX18 cijfers alcohol](#)
- [NIX18 cijfers roken](#)

MBO en Hoger Onderwijs

- [Middelengebruik onder studenten van 16-18 jaar op het MBO en het HBO 2021](#)
- [Monitor Mentale Gezondheid en Middelengebruik Studenten Hoger Onderwijs - deelrapport 1 mentale gezondheid](#)
- [Monitor Mentale Gezondheid en Middelengebruik Studenten Hoger Onderwijs - deelrapport 2 middelengebruik](#)
- [Alcohol-, tabak- en drugsgebruik door studenten](#)
- [Internationale studenten, mentale gezondheid en middelengebruik](#)
- [De studententijd van je leven](#)
- [Verkenning effectief alcoholbeleid op het hoger onderwijs](#)
- [Factsheet cannabis en studie](#)
- [Infosheet Alcohol en drugsbeleid hbo/wo voor verslavingszorg, onderwijsinstellingen, introductiecomm issues en studentenverenigingen cannabis en studie](#)

Standpunten Helder op School

- [Middelenvoorlichting in het basisonderwijs](#)
- [Gastlessen door medewerkers van instellingen voor verslavingszorg en GGD](#)
- [Inzet van ervaringsdeskundigen bij voorlichtingen over alcohol en drugs](#)
- [Afstandscriterium coffeeshops \(250 meter van een school\)](#)

Wettelijke bepalingen en discussiepunten bij het formuleren van een alcohol-, drugs- en tabaksbeleid

Als een onderwijsinstelling een (nieuw) beleid opstelt dient rekening gehouden te worden met wettelijke bepalingen. Ook kunnen individuele ideologische uitgangspunten een rol spelen. Dit document kan ondersteunen bij het maken van keuzes en het voeren van discussies over:

1. Het opstellen van een alcohol-, drugs- en tabaksbeleid
2. Rookbeleid op school
3. Alcoholbeleid op school
4. Drugsbeleid op school
5. Maatregelen bij het overtreden van het beleid
6. Maatregelen bij leerlingen die onder invloed op school verschijnen
7. Preventieve controles op bezit en gebruik van alcohol en drugs
8. Privacyregelgeving en controles
9. Alcoholgebruik op schoolfeesten
10. Alcoholgebruik tijdens werkweken
11. Alcoholgebruik in het buitenschoolse verkeer

Voorbeeldreglement middelengebruik leerlingen

De groene gedeelten zijn door de school zelf in te vullen. Gebruik als achtergrond hiervoor het document 'wettelijke bepalingen en discussiepunten'.

Omdat onze school wil bijdragen aan het welzijn van de leerlingen en medewerkers gelden regels rondom het gebruik van middelen. Deze zijn bedoeld om:

- Bij te dragen aan ieders gezondheid.
- Te voorkomen dat iemand onnodig last heeft van anderen.
- Bij te dragen aan ieders veiligheid.
- Ervoor te zorgen dat de school haar belangrijkste functie (het geven en volgen van onderwijs) zo goed mogelijk kan uitvoeren.

De regels gelden voor de dagelijkse gang van zaken op school en voor de school georganiseerde activiteiten, zoals schoolfeesten en werkweken.

Regels over roken

- Binnen de school wordt niet gerookt. Onze school is een openbaar gebouw. Volgens de wet mag daar binnen niet worden gerookt.
- Op het schoolplein wordt niet gerookt. Vanaf 1 augustus 2020 zijn alle scholen (po, vo, mbo en hbo/wo) verplicht een [rookvrij schoolterrein](#) te voeren.
- Tijdens klassenavonden en andere activiteiten die buiten schooltijd worden gehouden geldt dat er niet in school en op het schoolterrein mag worden gerookt.

Wanneer een leerling de regels over roken overtreedt volgt een gesprek met de leerling en worden zijn/haar ouders op de hoogte gesteld. Afhankelijk van de ernst van de overtreding en/of bij herhaling volgen consequenties. Bijvoorbeeld: schorsing voor maximaal twee dagen. Wanneer de overtreding tijdens een buitenschoolse activiteit plaatsvindt, volgt bovendien uitsluiting van die activiteit of van de eerstvolgende activiteit.

Regels over alcoholgebruik

- Onder schooltijd is men niet onder invloed van alcohol. Wanneer iemand onder invloed van alcohol is, kan hij niet goed werken of leren.
- Op klassenavonden, feesten, werkweken, schoolreizen en andere feestelijke bijeenkomsten verkeert men niet onder invloed van alcohol.
- Op klassenavonden, feesten, werkweken en andere bijeenkomsten wordt aan geen van de aanwezigen alcoholhoudende dranken geschonken. Volgens de wet is het verboden om alcohol te verkopen aan personen onder de 18 jaar. Bij een feest hoeft niet automatisch alcohol te horen: feest vieren kan dat ook zonder alcohol.
- Het is verboden om op school, klassenavonden, feesten, werkweken en andere onder de verantwoordelijkheid van de school georganiseerde bijeenkomsten, alcoholhoudende drank bij zich te dragen en/of

Richtlijnen

verslavingspreventie binnen het onderwijs

Middelengebruik onder studenten van 16-18 jaar op het mbo en hbo 2021

Eén van de belangrijkste pijlers van het Nationaal Preventieakkoord is het terugdringen van het gebruik van tabak en alcohol onder jongeren.

Hoe later jongeren in aanraking komen met genotmiddelen, hoe groter de kans dat ze ook op latere leeftijd hiermee verstandig om zullen gaan. Verschillende onderzoeken monitoren het middelengebruik onder leerlingen in het primair en regulier voortgezet onderwijs (Peilstationsonderzoek Scholieren en Health Behaviour in School-aged Children, HBSC).

Standpunten Helder op School

Inzet van ervaringsdeskundigen bij voorlichtingen over alcohol en drugs

Achtergrond:

Er was tot 2016 geen wetenschappelijke onderbouwing voor het wel of niet inzetten van ervaringsdeskundigen tijdens voorlichtinglessen over alcohol en drugs. Een onderzoek van de UvA¹ geeft een indicatie dat ervaringsdeskundigen meerwaarde kunnen hebben bij voorlichting. Er zijn wel een aantal kanttekeningen:

- Het onderzoek richt zich alleen op kennis, houding en intentie. Er is in het onderzoek niet gekeken naar veranderingen in gedrag.
- Het onderzoek geeft alleen de effecten op de korte termijn, direct na afloop van de lessen weer. Lange termijn effecten zijn niet onderzocht.
- Het onderzoek is in een beschermende, christelijke omgeving uitgevoerd. De vraag blijft of de uitkomsten van het onderzoek over te dragen zijn naar een andere setting, gebied en niet-christelijke voorlichtingen door andere organisaties.
- Naar de effectiviteit van ouders (die bv. een kind verloren na middelengebruik) die als ervaringsdeskundigen op ouderavonden of in de klas worden ingezet is geen onderzoek gedaan.

Standpunten Helder op School

Middelenvoorlichting in het basisonderwijs?

Uit onderzoeken naar interventies over roken en alcohol in het basisonderwijs blijkt dat voorlichting aan leerlingen in het basisonderwijs, met name in groep 8, geen effecten heeft:

1. De meeste leerlingen in het basisonderwijs hebben nog geen ervaring met het drinken van alcohol of roken van tabak of cannabis.
2. De houding ten opzichte van alcohol en roken is overwegend negatief.
3. Het geven van voorlichting over alcohol en roken en het toepassen van andere veelgebruikte preventiestrategieën zoals het weerbaar maken tegen groepsdruk, gericht op middelengebruik, kan een averechts effect hebben op leerlingen met een verhoogd risico.
4. De gemiddelde startleeftijd van alcoholgebruik en roken is de laatste 15 jaar omhoog gegaan van 12 jaar in 2003 naar bijna 13,5 jaar in 2019.

Vragen?

helderopschool@trimbos.nl

**HELDER
OP SCHOOL**

Is onderdeel van:

 **Trimbos
instituut**